

วิธีป้องกันผลข้างเคียงจากยา

บทความโดย
ผศ.นพ.พีสนธิ์ จงตระกูล
กรรมการแพทยสภา

ประธานคณะทำงานสร้างความเข้มแข็งประชาชนด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (สยส.)

วิธีป้องกันผลข้างเคียงจากยา

ผลข้างเคียงอาจป้องกันได้ ใช่หรือไม่

ตอบ ใช่ ผลข้างเคียงเป็นอาการไม่พึงประสงค์ที่อาจป้องกันได้ ทั้งนี้ถือเป็นหน้าที่ร่วมกันของหลายภาคส่วนในการป้องกันผลข้างเคียงจากยา ได้แก่ **สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)** **สถานพยาบาล** **แพทย์ผู้จ่ายยา** **เภสัชกรห้องยา** และ **ประชาชนผู้ใช้ยา**

อย. จะช่วยป้องกันผลข้างเคียงจากยาได้อย่างไร

ตอบ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)

จัดทำเอกสารกำกับยาสำหรับประชาชนให้ครอบคลุมยาทุกชนิด ซึ่งเอกสารดังกล่าวจะแสดงผลข้างเคียงต่าง ๆ ของยาไว้เป็นภาษาไทย และเขียนโดยไม่ได้ใช้ศัพท์ทางการแพทย์แต่ใช้ภาษาที่ประชาชนเข้าใจได้ง่าย โดยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้โดยง่าย

สถานพยาบาล มีส่วนช่วยตรงไหน

ตอบ สถานพยาบาลแจ้งเตือนผลข้างเคียงที่สำคัญของยาแต่ละชนิดบนฉลากยา และให้ข้อมูลเพิ่มเติมผ่านทางฉลากยาเสริม

แพทย์กับเภสัชกรน่าจะช่วยได้มาก

ตอบ แพทย์แจ้งด้วยวาจาให้ผู้ป่วยได้ทราบถึงผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น และจ่ายยาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง เภสัชกรห้องยาตรวจทานขนาดยา ปริมาณยาที่สั่งจ่าย และ ชนิดของยาที่ใช้ เพื่ออธิบายซ้ำถึงผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้น

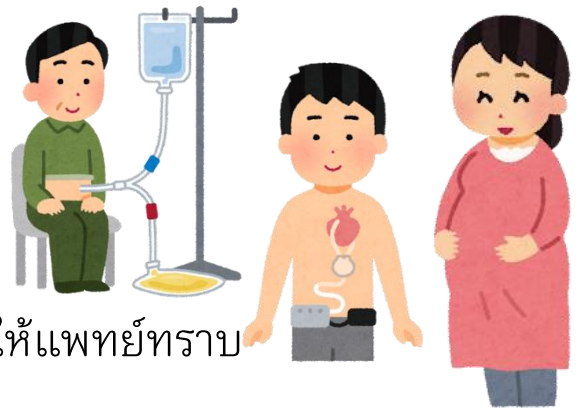
วิธีป้องกันผลข้างเคียงจากยา

ประชาชนก็น่าจะมีส่วนช่วยตัวเองด้วย

ตอบ ใช่เลย **ประชาชนผู้ใช้ยา** ควรแจ้งให้แพทย์ทราบว่า เคยได้รับผลข้างเคียงจากยาใด กำลังตั้งครรภ์ หรือ กำลังให้นมบุตรอยู่หรือไม่ และมีโรคประจำตัวใด จดจำสิ่งที่แพทย์และเภสัชกรอธิบาย อ่านฉลากยา อ่านฉลากยาเสริม ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลข้างเคียงของยา จากเอกสารกำกับยาสำหรับประชาชน ถ้ามามีข้อสงสัย ใช้ยาอย่างถูกต้อง ตามฉลากยา สังเกตความผิดปกติ หลังการใช้ยา และแจ้งผลข้างเคียงต่าง ๆ ให้แพทย์ทราบ

การจ่ายยาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง ช่วยป้องกันผลข้างเคียงได้อย่างไร

ตอบ การจ่ายยาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง เป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ได้แก่พิจารณาให้ถ่องแท้ว่าจำเป็นต้องจ่ายยาแต่ละชนิดหรือไม่ ถ้าจำเป็นต้องจ่าย ควรจ่ายยาน้อยชนิดที่สุด จ่ายยาที่มีโอกาสเกิดผลข้างเคียงน้อย หรือมีผลข้างเคียงที่ไม่รุนแรง

เป็นลำดับแรก หลีกเลี่ยงการจ่ายยาที่มีผลข้างเคียงทำนองเดียวกันร่วมกัน ไม่จ่ายยาด้วยขนาดยาที่สูงเกินไป ไม่จ่ายยาด้วยระยะเวลาที่นานเกินไป โดยใช้ความรอบคอบ เพิ่มขึ้นเป็นพิเศษกับผู้สูงอายุ เด็ก สตรีให้นมบุตร หญิงมีครรภ์ และผู้มีโรคประจำตัว

